

УДК 502:378

Ващишина Л. А.

група 5511м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), vashishina0411@gmail.com

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

В даній статті досліджена існуюча екологічна проблема збереження навколишнього природного середовища; розкрита необхідність інформування студентів з даного питання. Розглянуто шляхи вирішення та уникнення екологічних ризиків забруднення. Обґрунтовано потребу формування екологічних цінностей та пріоритетів діяльності суспільства.

Ключові слова: екологізація, екологічне виховання, освітній простір, екологічні цінності.

In this article the existing ecological problem of preservation of the environment is investigated; disclosed the need to inform students about this issue. The ways of solving and avoiding environmental pollution risks are considered. The necessity of formation of ecological values and priorities of activity of society is substantiated.

Key words: ecologization, ecological education, educational space, ecological values.

Вступ. Екологізація освіти, перш за все, має на меті створення нового світогляду та підходу до діяльності на основі екологічних цінностей.

На сучасному етапі екологічна проблема стоїть дуже гостро, а забрудненість навколишнього середовища, кліматичні зміни в природі, відсутність заводів по переробці сировини, безкультурність населення в екологічному плані ще більше її ускладнюють.

Питання екологізації освітнього процесу вивчали: Б. В. Буркинський, Г. С. Гулик, Н. І. Хумарова, І. А. Дубовіч, Ю. Ю. Туниця. Проте, проблема потребує подальшого розгляду.

Метою статті є здійснення аналізу існуючої екологічної проблеми збереження навколишнього природного середовища; розкриття необхідності інформування студентів з даного питання; розгляд шляхів вирішення та уникнення екологічних ризиків забруднення.

Екологічне виховання важливе, якщо не для вирішення цієї проблеми, то, принаймні, для надання студентам знань про екологічні катастрофи та їх наслідки, а також про культуру екологічної поведінки та основи збереження навколишнього середовища.

Освітній простір – платформа для впровадження освітніх ініціатив, прояву особистісних якостей. Екологізація людської діяльності є одним із значущих суспільних пріоритетів на сучасному етапі, адже дуже важливим є узгодження інтересів людства із можливостями природного середовища, його ресурсами.

Враховуючи вище перераховані проблеми, необхідним є створення екологізованого виховного та освітнього простору, що буде розвивати особистість згідно з потребами суспільства та загальними правилами культури поведінки. Задля цього варто переосмислити освітні завдання, що покладаються на навчальні заклади, зокрема, потрібно внести до їх числа формування екологічних цінностей та пріоритетів діяльності людської спільноти щодо природи загалом [1].

Екологізований освітній простір сприяє формуванню здібностей у людини діяти на добробут природи, не придушуючи власних інтересів, не використовувати природу, як невичерпний ресурс, піклуватися про її стан задля майбутніх поколінь.

У наш час розуміння близької перспективи екологічної кризи спостерігається більшою мірою в наукових колах, аніж у педагогічній практиці. У людства підсвідомо закладені антропоцентричні цінності, які відсувають на другий план усі явища та процеси, які на цей момент не зачіпають інтересів окремо взятої людини. Це, зокрема, і регулює виховне, освітнє, професійне, побутове середовище та світогляд сучасної людини. Екологічний напрямок в освіті та вихованні створює нові перспективи у розвитку відносин між людиною і природним середовищем.

Для екологізації освітнього простору сучасної вищої школи є необхідним створення нових виховних моделей, які будуть структуровані згідно з урахуванням середовищного підходу [2].

«Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» визначає, що стрижневим завданням освіти у XXI ст. є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє. Тобто, розвиток системи освіти має відбуватися відповідно до інтересів людства у далекій перспективі, зокрема, і в плані екологічного добробуту в майбутньому.

Така політика щодо освітнього простору обумовлена не лише кризовим станом навколишнього середовища, а й необхідністю утвердження у світосприйнятті молоді гуманістичних цінностей щодо природи, формування засад правомірної поведінки серед населення щодо поліпшення природного середовища.

Під час реалізації цього напрямку в освітній сфері, важливим є інформування студентів про проблеми, що наразі існують в екологічній сфері, про шляхи їх вирішення та уникнення. Також важливим є використання досвіду розвинених країн Європи, необхідно вводити не лише теоретичне знання матеріалу, а й залучати вихованців до активної діяльності щодо поліпшення ситуації, що склалася. Ефективною буде екологізація, якщо буде забезпечена екологічна орієнтованість навчальних предметів, будуть запроваджені

спеціальні курси екологічного змісту, здійснюватиметься спецпідготовка викладачів до впровадження нових форм і методів у навчально-виховний процес [3].

Засобом організації екологічно орієнтованого простору може виступати спілкування на екологічну тематику. Взагалі, існування екологічно спрямованого освітнього простору можливе лише за умови ефективної комунікації між студентами та викладачами. Спілкування буде більш дієвим, якщо інформація надходить не лише від дорослих, а й від однолітків чи соціальної групи людей, рівних за певними ознаками.

Висновки. Результатом екологізації освітнього процесу є створення особливого освітнього середовища, яке повністю, або частково, інтегрує екологічну проблематику в зміст навчально-виховного процесу, залучення студентів до заходів із збереження довкілля. Знання та вміння, що їх отримують суб'єкти освітнього процесу, зможуть вплинути на поведінку людини сьогодні, а також, будуть здатні зберегти природні ресурси для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел

1. Буркинський Б. В., Хумарова Н. І. Зелений вектор стратегічного планування розвитку України. *Екологічний вісник*. 2012. № 3. С. 6–7.
2. Гулик Г. С., Дубовіч І. А. Екологізація освіти: теорія і практика. *Наук. вісник Нац. лісотех. у-ту України*: зб. наук.-техн. праць. 2015. Вип. 25.2. С. 366–371.
3. Екологічна Конституція Землі. Методологічні засади / за ред. Ю. Ю. Туниці. Львів: РВВ НЛТУ України. 2011. 440 с.